

TOÁN TỔNG HỢP VỀ PP TỌA ĐỘ KHÔNG GIAN

DẠNG 1: XÉT VTPT GIỮA 2 MP

Câu 1: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho mặt phẳng $(Q): x - 2y + 2z - 5 = 0$. Xét mặt phẳng (Q) : $mx - y + z - m = 0$, là tham số thực. Tìm tất cả các giá trị của m để (Q) vuông góc với (P) .

- A. $m = -4$.   B. $m = 4$.   C. $m = -1$.   D. $m = 1$.

Hướng dẫn giải

Chọn A

Ta có vectơ pháp tuyến của mặt phẳng (P) là $\vec{n}_{(P)} = (1; -2; 2)$.

Ta có vectơ pháp tuyến của mặt phẳng (Q) là $\vec{n}_{(Q)} = (m; -1; 1)$.

Để mặt phẳng (P) vuông góc với mặt phẳng (Q) thì $\vec{n}_{(P)} \cdot \vec{n}_{(Q)} = 0 \Leftrightarrow m + 2 + 2 = 0 \Leftrightarrow m = -4$.

Câu 2: Trong không gian $Oxyz$, cho hai mặt phẳng $(\alpha): x + 2y - z - 1 = 0$ và $(\beta): 2x + 4y - mz - 2 = 0$.

Tìm m để (α) và (β) song song với nhau.

- A. $m = -2$.   B. Không tồn tại m .
C. $m = 1$.   D. $m = 2$.

Hướng dẫn giải

Chọn B

Mặt phẳng (α) có một VTPT là $\vec{n}_1 = (1; 2; -1)$.

Mặt phẳng (β) có một VTPT là $\vec{n}_2 = (2; 4; -m)$.

Ta có $(\alpha) // (\beta) \Leftrightarrow \frac{2}{1} = \frac{4}{2} = \frac{-m}{-1} \neq \frac{-2}{-1} \Leftrightarrow m \in \emptyset$.

Câu 3: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho hai mặt phẳng $(\alpha): 2x + m^2y - 2z + 1 = 0$ và $(\beta): m^2x - y + (m^2 - 2)z + 2 = 0$. (α) vuông góc (β) khi

- A. $|m| = \sqrt{3}$.   B. $|m| = 1$.   C. $|m| = \sqrt{2}$.   D. $|m| = 2$.

Hướng dẫn giải

Chọn D

(α) có VTPT $\vec{n}_\alpha(2; m^2; -2)$.

(β) có VTPT $\vec{n}_\beta(m^2; -1; m^2 - 2)$.

$(\alpha) \perp (\beta) \Leftrightarrow \vec{n}_\alpha \cdot \vec{n}_\beta = 0 \Leftrightarrow 2m^2 - m^2 - 2m^2 + 4 = 0 \Leftrightarrow m^2 = 4 \Leftrightarrow |m| = 2$.

Câu 4: Trong không gian $Oxyz$ cho mặt phẳng $(\alpha): x + y + z - 1 = 0$. Trong các mặt phẳng sau tìm mặt phẳng vuông góc với mặt phẳng (α) ?

- A. $2x - y - z + 1 = 0$.   B. $2x + 2y + 2z - 1 = 0$.
C. $x - y - z + 1 = 0$.   D. $2x - y + z + 1 = 0$.

Hướng dẫn giải

Chọn A

Mặt phẳng (α) có VTPT là $\vec{n}_{(\alpha)} = (1; 1; 1)$.

Mặt phẳng (β) vuông góc với mặt phẳng (α) khi và chỉ khi $\vec{n}_{(\alpha)} \cdot \vec{n}_{(\beta)} = 0$.

Nhận thấy mặt phẳng $(\beta): 2x - y - z + 1 = 0$ có VTPT $\vec{n}_{(\beta)} = (2; -1; -1)$ thì $\vec{n}_{(\alpha)} \cdot \vec{n}_{(\beta)} = 0$.

Câu 5: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho hình hộp chữ nhật $ABCD.A'B'C'D'$ có A trùng với gốc tọa độ. Cho $B(a;0;0)$, $D(0;a;0)$, $A'(0;0;b)$ với $a > 0$, $b > 0$. Gọi M là trung điểm của cạnh CC' . Xác định tỉ số $\frac{a}{b}$ để $(A'BD)$ vuông góc với (BDM) .

A. $\frac{a}{b} = -1$

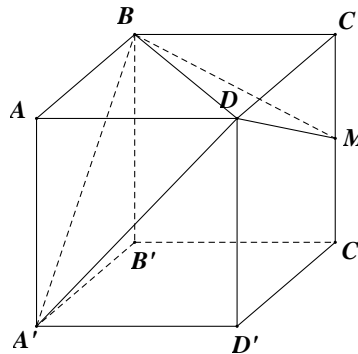
B. $\frac{a}{b} = 2$

C. $\frac{a}{b} = \frac{1}{2}$

D. $\frac{a}{b} = 1$

Hướng dẫn giải

Chọn D

Ta có: $(A'BD): \frac{x}{a} + \frac{y}{a} + \frac{z}{b} = 1 \Leftrightarrow bx + by + az - ab = 0$.

Nên $\vec{n}_1 = (b; b; a)$ là vectơ pháp tuyến của $(A'BD)$.

Để thấy $C(a; a; 0)$, $C' = (a; a; b)$ nên $M\left(a; a; \frac{b}{2}\right)$. Khi đó $\vec{BD} = (-a; a; 0)$, $\vec{BM} = \left(0; a; \frac{b}{2}\right)$.

$[\vec{BD}, \vec{BM}] = \left(\frac{ab}{2}; \frac{ab}{2}; -a^2\right)$ nên $\vec{n}_2 = (b; b; -2a)$ là vectơ pháp tuyến của (BDM) .

Do $(A'BD)$ vuông góc với (BDM) nên $\vec{n}_1 \perp \vec{n}_2 \Rightarrow 2b^2 - 2a^2 = 0 \Leftrightarrow a = b \Leftrightarrow \frac{a}{b} = 1$.

Câu 6: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho hai mặt phẳng $(P): x + (m+1)y - 2z + m = 0$ và $(Q): 2x - y + 3 = 0$, với m là tham số thực. Để (P) và (Q) vuông góc với nhau thì giá trị thực của m bằng bao nhiêu?

A. $m = -1$.

B. $m = -5$.

C. $m = 1$.

D. $m = 3$.

Hướng dẫn giải

Chọn C

Mặt phẳng (P) có vectơ pháp tuyến là $\vec{n}_1 = (1; m+1; -2)$.

Mặt phẳng (Q) có vectơ pháp tuyến là $\vec{n}_2 = (2; -1; 0)$.

Để (P) và (Q) vuông góc với nhau thì ta có $\vec{n}_1 \perp \vec{n}_2 \Leftrightarrow \vec{n}_1 \cdot \vec{n}_2 = 0$

$$\Leftrightarrow 1 \cdot 2 + (m+1) \cdot (-1) + (-2) \cdot 0 = 0$$

$$\Leftrightarrow 1 - m = 0 \Leftrightarrow m = 1.$$

Câu 7: Trong không gian $Oxyz$, cho hai mặt phẳng $(P): 2x + my + 3z - 5 = 0$ và $(Q): nx - 8y - 6z + 2 = 0$. Tìm giá trị của các tham số m, n để (P) và (Q) song song.

A. $m = 4, n = 3$.

B. $m = -4, n = 4$.

C. $m = 4, n = -4$.

D. $m = -4, n = 3$.

Hướng dẫn giải

Chọn C

Mặt phẳng (P) và (Q) song song khi và chỉ khi $\frac{2}{n} = \frac{m}{-8} = \frac{3}{-6} \neq \frac{-5}{2} \Leftrightarrow m = 4, n = -4$.

- Câu 8:** Trong hệ trục tọa độ $Oxyz$, điều kiện của m để hai mặt phẳng $(P): 2x + 2y - z = 0$ và $(Q): x + y + mz + 1 = 0$ cắt nhau là
- A. $m = -\frac{1}{2}$.   B. $m \neq -\frac{1}{2}$.   C. $m \neq \frac{1}{2}$.   D. $m \neq -1$.

Hướng dẫn giải

Chọn B

Mặt phẳng (P) có vectơ pháp tuyến $\vec{n}_p = (2; 2; -1)$, Mặt phẳng (Q) có vectơ pháp tuyến $\vec{n}_q = (1; 1; m)$. Hai mặt phẳng (P) và (Q) cắt nhau khi và chỉ khi hai vectơ pháp tuyến không cùng phương $\Leftrightarrow m \neq \frac{-1}{2}$.

- Câu 9:** Trong không gian $Oxyz$, cho hai mặt phẳng $(P): 2x - 3y + z - 4 = 0$; $(Q): 5x - 3y - 2z - 7 = 0$
- Vị trí tương đối của (P) & (Q) là
- A. Cắt nhưng không vuông góc.   B. Vuông góc.
C. Trùng nhau.   D. Song song.

Hướng dẫn giải

Chọn A

$$\vec{n}_{(P)} = (2; -3; 1); \vec{n}_{(Q)} = (5; -3; -2) \Rightarrow \vec{n}_{(P)} \neq k \cdot \vec{n}_{(Q)} (k \neq 0).$$

$\vec{n}_{(P)} \cdot \vec{n}_{(Q)} \neq 0$. Vậy vị trí tương đối của (P) & (Q) là cắt nhưng không vuông góc.

- Câu 10:** Trong không gian với hệ trục tọa độ $Oxyz$ cho mặt phẳng $(P): x - 3y + 2z - 3 = 0$. Xét mặt phẳng $(Q): 2x - 6y + mz - m = 0$, m là tham số thực. Tìm m để (P) song song với (Q) .
- A. $m = 2$.   B. $m = 4$.   C. $m = -6$.   D. $m = -10$.

Hướng dẫn giải

Chọn B

VTPT của (P) và (Q) lần lượt là: $\vec{n}_{(P)} = (1; -3; 2)$, $\vec{n}_{(Q)} = (2; 6; m)$.

$$\text{Để } (P) // (Q) \Leftrightarrow \begin{cases} \vec{n}_{(P)} = k \vec{n}_{(Q)} \\ 3 \neq km \end{cases} \Leftrightarrow m = 4.$$

- Câu 11:** Trong không gian $Oxyz$, cho hai mặt phẳng $(P): 2x + 4y + 3z - 5 = 0$ và $(Q): mx - ny - 6z + 2 = 0$. Giá trị của m , n sao cho (P) song song với (Q) là:
- A. $m = 4$; $n = -8$ B. $m = n = 4$ C. $m = -4$; $n = 8$ D. $m = n = -4$

Hướng dẫn giải

Chọn C

(P) song song với (Q) khi và chỉ khi: $\frac{m}{2} = \frac{-n}{4} = \frac{-6}{3} \neq \frac{2}{-5}$.

$$\text{Do đó: } \begin{cases} \frac{m}{2} = -2 \\ \frac{-n}{4} = -2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = -4 \\ n = 8 \end{cases}.$$

DẠNG 2: XÉT VTTĐ GIỮA 2 ĐƯỜNG THẲNG

Câu 12: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho hai đường thẳng $d_1: \frac{x-1}{2} = \frac{y+2}{3} = \frac{z-3}{4}$ và

$$d_2: \begin{cases} x = 3 + 4t \\ y = 5 + 6t \\ z = 7 + 8t \end{cases} \quad (t \in \mathbb{R}). \text{ Trong các mệnh đề sau, mệnh đề nào đúng?}$$

- A. d_1 và d_2 chéo nhau. B. $d_1 \equiv d_2$.
 C. $d_1 \perp d_2$. D. $d_1 // d_2$.

Hướng dẫn giải**Chọn D**

d_1 qua $M_1(1; -2; 3)$ có VTCP là $\vec{u}_1(2; 3; 4)$.

d_2 qua $M_2(3; 5; 7)$ có VTCP là $\vec{u}_2(4; 6; 8)$.

$$\text{Ta có: } \begin{cases} [\vec{u}_1; \vec{u}_2] = \vec{0} \\ [\vec{u}_1; \vec{M}_1\vec{M}_2] \neq \vec{0} \end{cases} \Leftrightarrow d_1 // d_2.$$

Câu 13: Cho 2 đường thẳng $d: \frac{x-1}{2} = \frac{y-3}{4} = \frac{z-7}{1}$ và $d': \frac{x-6}{3} = \frac{y+2}{1} = \frac{z+1}{-2}$. Xác định vị trí tương đối của hai đường thẳng d và d' .

- A. d vuông góc với d' . B. d song song với d' .
 C. d và d' chéo nhau. D. d và d' cắt nhau.

Hướng dẫn giải**Chọn D**

d qua $A(1; 3; 7)$ có VTCP $\vec{a}_d = (2; 4; 1)$.

d' qua $B(6; -2; -1)$ có VTCP $\vec{a}_{d'} = (3; 1; -2)$.

Đễ dàng nhận thấy $\vec{a}_d$ và $\vec{a}_{d'}$ không cùng phương với nhau.

Lại có $\overline{AB} \cdot [\vec{a}_d; \vec{a}_{d'}] = 0$.

Nên d và d' cùng nằm trên một mặt phẳng, Mà $\vec{a}_d \cdot \vec{a}_{d'} = 8 \neq 0$.

Do đó d và d' cắt nhau.

Câu 14: Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$, cho hai đường thẳng có phương trình $d: \frac{x-1}{-1} = \frac{y-2}{2} = \frac{z}{3}$

và $d': \frac{x-1}{1} = \frac{y-3}{-2} = \frac{z-1}{1}$. Mệnh đề nào sau đây đúng?

- A. d và d' chéo nhau. B. d trùng d' .
 C. d song song d' D. d cắt d' .

Lời giải**Chọn A**

Đường thẳng d_1 qua $M(1; 2; 0)$ và có một vectơ chỉ phương $\vec{u}_1 = (-1; 2; 3)$.

Đường thẳng d_2 qua $N(1; 3; 1)$ và có một vectơ chỉ phương $\vec{u}_2 = (1; -2; 1)$.

Ta có: $[\vec{u}_1; \vec{u}_2] = (8; 4; 0) \neq \vec{0}$, $\overline{MN} = (0; 1; 1) \Rightarrow [\vec{u}_1; \vec{u}_2] \cdot \overline{MN} = 4 \neq 0$

Nên suy ra d và d' chéo nhau.

- Câu 15:** Cho hai đường thẳng $d_1 : \begin{cases} x = 1 + 2t \\ y = 2 + 3t \\ z = 3 + 4t \end{cases}$ và $d_2 : \begin{cases} x = 3 + 4t' \\ y = 5 + 6t' \\ z = 7 + 8t' \end{cases}$ Trong các mệnh đề sau, mệnh đề nào đúng?
- A. d_1 cắt d_2 . B. $d_1 \perp d_2$.
 C. d_1 và d_2 chéo nhau. D. d_1 trùng d_2 .

Hướng dẫn giải**Chọn D**

Ta có d_1 đi qua điểm $A(1; 2; 3)$ và có VTCP là $\vec{u}_1 = (2; 3; 4)$.

d_2 đi qua điểm $B(3; 5; 7)$ và có VTCP là $\vec{u}_2 = (4; 6; 8)$.

$$\text{Vì } \begin{cases} \vec{n}_2 = 2\vec{n}_1 \\ A \in d_2 \end{cases} \text{ nên } d_1 \equiv d_2.$$

- Câu 16:** Trong không gian $Oxyz$, cho hai đường thẳng $d : \begin{cases} x = 1 + t \\ y = 2 + t \\ z = 3 - t \end{cases}$ và $d' : \begin{cases} x = 1 + 2t' \\ y = -1 + 2t' \\ z = 2 - 2t' \end{cases}$. Mệnh đề nào

sau đây đúng?

- A. Hai đường thẳng d và d' chéo nhau.
 B. Hai đường thẳng d và d' song song với nhau.
 C. Hai đường thẳng d và d' cắt nhau.
 D. Hai đường thẳng d và d' trùng nhau.

Lời giải**Chọn B**

Đường thẳng d có VTCP $\vec{u}_1 = (1; 1; -1)$.

Đường thẳng d' có VTCP $\vec{u}_2 = (2; 2; -2)$.

Ta có $\vec{u}_2 = 2\vec{u}_1$ nên đường thẳng d và d' song song hoặc trùng nhau.

Chọn điểm $M(1; 2; 3)$ thuộc đường thẳng d , thay tọa độ điểm M vào phương trình đường

$$\text{thẳng } d', \text{ ta có } d' : \begin{cases} 1 = 1 + 2t' \\ 2 = -1 + 2t' \\ 3 = 2 - 2t' \end{cases} \text{ vô nghiệm, vậy } M \text{ không thuộc đường thẳng } d' \text{ nên 2 đường}$$

thẳng song song nhau.

- Câu 17:** Trong không gian với hệ tọa độ $Oxyz$. Cho hai đường thẳng $d_1 : \begin{cases} x = t \\ y = -t \\ z = 1 \end{cases}$ và $d_2 : \begin{cases} x = 0 \\ y = 2 \\ z = t' \end{cases}$.

Khẳng định nào sau đây đúng?

- A. $d_1 \equiv d_2$. B. d_1 và d_2 chéo nhau.
 C. $d_1 \parallel d_2$. D. d_1 và d_2 cắt nhau.

Hướng dẫn giải**Chọn B**

Ta có $\vec{u}_1 = (1; -1; 0)$ và $\vec{u}_2 = (0; 0; 1) \Rightarrow \vec{u}_1$ và $\vec{u}_2$ không cùng phương.

$\Rightarrow d_1$ và d_2 chéo nhau hoặc cắt nhau (1).

Xét hệ phương trình.